

Školní vzdělávací program pro Školní družinu

—

**Školní družina při Základní škole a Mateřské škole Hugo Sáňky,
Rudice, okres Blansko**

Platnost: od 2. září 2024

V Rudici 1. 9. 2024

**Mgr. Klaibová Lenka
ředitelka školy**

Obsah

1. Charakteristika ŠD
2. Program výchovy a vzdělávání
3. Podmínky přijímání a průběhu zájmového vzdělávání
4. Cíle a kompetence
5. Formy vzdělání
6. Délka a časový plán zájmového vzdělávání
7. Materiální, ekonomické a personální podmínky
8. Hygiena a bezpečnost v ŠD
9. Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami

1. Charakteristika ŠD

Naši školní družinu navštěvují žáci 1. - 5. ročníku ZŠ. Tvoří ji dvě oddělení, průměrná naplněnost je 25 dětí. Naše činnost vychází z pedagogiky volného času. Cílem je snaha o vytvoření místa pro odpočinek dětí po vyučování a zároveň přispět k cílenému ovlivňování jejich volného času.

2. Program výchovy a vzdělávání

- Vychází z RVP naší školy a to z kapitoly „ Člověk a jeho svět“. Je uspořádán do 5 tematických okruhů:

1. Místo, kde žijeme – zahrnuje poznávání naší obce a jejího okolí (významná a prospěšná místa pro život v obci jako např. škola, obecní úřad, pošta, obchody, hřiště, zázemí spolků; patří sem dopravní výchova, regionální pověsti a pohádky).

2. Lidé kolem nás – osvojuje zásady slušného chování a jednání mezi lidmi (vzájemná komunikace, tolerance a úcta, naslouchání druhým, jak zdravit, pravidla stolování apod.).

3. Lidé a čas – vede k vytváření správného režimu dne, k umění vhodně využívat svůj čas, k respektování času druhých a poznávání, proč a jak se měří.

4. Rozmanitosti přírody – umožňuje poznávání přírody všemi smysly, získávání pozitivního vztahu k ní; zpětná vazba ve výtvarném a tvořivém provedení, ekologická výchova, třídění odpadu, pěstování léčivých bylin, pokojových rostlin,... a péče o ně.

5. Člověk a jeho zdraví – zaměřuje se na správné hygienické návyky, zdravou výživu, pitný režim, prevenci zdraví a prevenci úrazů, důležitost pohybu, aktivní trávení volného času, pohybové hry, vycházky, pobyt venku.

- Je sestaven pro jeden vzdělávací cyklus, určen dětem od 1. do 5. třídy (přednostně jsou přijímáni žáci mladšího ročníku).
- Je tvořen dle polohy a podmínek školy.
- ŠVP je otevřený dokument, který se může v průběhu roku doplnit nebo upravit.

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Místo, kde žijeme

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Vycházky do okolí, orientace, poznávání ulic, památek, bezpečná nejkratší cesta do školy, pravidla chování na komunikacích v obci Rudice.</p> <p>Státní symboly, hymna, prezident, státní svátky.</p> <p>Četba pohádek, pověstí o Blansku a Moravském krasu (šnek KRASÍK), společné vyprávění, malování pohádek a jejich volná dramaturgie.</p> <p>Péče o udržování čistoty okolí školy.</p>	<p><u>Obec a stát</u> -obecní úřad a důležitá místa v obci a okolí (obchody, pošta, zdravotní středisko, knihovna,...) -obecní časopis, modely domů, besedy na téma změny mého okolí, orientace v místě bydliště (mapa Rudice) - hlavní město a okolní státy</p> <p><u>Škola</u> Nejkratší bezpečná cesta do školy, (dopravní značky, přechody...) Seznámení s prostředím školy (estetika prostředí- čistota a výzdoba prostor školy), seznámení se</p>	<p>Tematické vycházky a výlety (např. obecní úřad, knihovna, zámek, kostel, kaple, muzeum, historické centrum Blanska).</p> <p>Zpěv hymny, kvízy, omalovánky. Četba - „CO BY MĚL KAŽDÝ ČECH VĚDĚT.“</p> <p>Prohlídka prostor školy (např. ředitelna, sborovna, školní věž,...).</p> <p>Projekt – Model školy a návrh dětského školního</p>

<p>Prohlubování znalosti místa (názvy ulic, místních památek), poznávat místní zvláštnosti, změny v okolí.</p>	<p>s řádem školní družiny.</p> <p><u>Domov</u> Vyprávění o významu slova, vlastní zážitky, ilustrace, povídání o domově, můj dům-můj hrad, pomoc při úklidu – pomoc pro zpříjemnění prostředí.</p>	<p>hřiště.</p> <p>Dopravní soutěž. Četba – dětský příběh s naučnými prvky.</p> <p>Orientace v prostoru.</p>
--	--	---

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

2. Lidé kolem nás

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Osvojování a dodržování základů společenského chování (zdravení, požádání, poděkování, oslovení, úcta ke starším, stolování).</p> <p>Dodržování řádu školní družiny a školní jídelny, moje práva a povinnosti.</p> <p>Vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení (učit se naslouchat, vycházet spolu bez násilí).</p>	<p><u>Rodina</u> Úcta k rodičům, starým lidem, sobě samým a ostatním členům rodiny. Výstavky a malování obrázků, fotografie (jak rostu, moje rodina), výrobky – dárky pro blízké.</p> <p><u>Škola a můj svět</u> Úcta k autoritám (učitelům, prezidentovi, zaměstnavatelovi,..) ke každému povolání. Pozorování různých zaměstnání lidí a poznávání jejich významu pro život ve společnosti (pexesa, puzzle, námětové hry, kvízy, rozvíjení jemné motoriky,..). Vztah k handicapovaným dětem, lidem a jiným národnostem – vyprávění, sociální a komunikační hry, kresba poslepu.</p>	<p>Hra na cestování-jízda v v dopravních prostředcích.</p> <p>Hudební soutěže, nácvik divadla – vystoupení.</p> <p>Návštěva divadelních představení – vhodné oblečení a chování.</p> <p>Výtvarná činnost – malování na chodníku, obrázky. Výtvarná soutěž – Moje maminka. Výroba dárečků a přáníček - k zápisu, ke dni matek, z lásky.</p>

	<u>Prevence</u> Besedy, spontánní rozhovory (modelové situace – opatrnost při styku s neznámými lidmi, správné řešení konfliktních situací)	
--	--	--

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

3. Lidé a čas

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Dodržování denního režimu (návyky na pravidelnou činnost – četba pohádky, odpočinek na koberci, kreslení)</p> <p>Vycházky, využití volného času, úcta k času – přesuny a činnosti bez zbytečných prodlev, soutěže, sportovní hry.</p> <p>Orientace v čase – minulost, přítomnost, budoucnost.</p> <p>Pozorování ročních období, rozčlenění roku na čtvrtletí, měsíce, dny,....</p> <p>Muzeum Vyškovska – projektové dny</p>	<p><u>Hodiny</u> Soutěže – měření stopkami, výrobky (kalendáře, papírové hodiny, kreslení obrázků). Vývoj lidského života – dětství, dospělost, stáří (výtvarné techniky, hry, modelové situace).</p> <p><u>Historie a pokrok</u> -besedy a výrobky na různá témata (např. různé styly oblékání, bydlení dříve a nyní, technická zařízení – rádio, televize, počítač, mobil, kino, divadlo, dopravní prostředky,..), hudebně pohybové hry, vývoj řemesel (kreslení, malování).</p> <p><u>Zvyky a tradice</u> -význam lidových zábav (povídání), tradice – výroba masek (Masopust), lidové pranostiky, přísloví, koledy (učení nazpaměť), pověry o nadpřirozených bytostech</p>	<p>Drakiáda – diplomy.</p> <p>Dušičky x Halloween - vysvětlení rozdílů, zábavné odpoledne</p> <p>Mikuláš – zábavné odpoledne, masky, nadílka.</p> <p>Vánoce a Nový rok Lidové tradice – rozsvícení vánočního stromu, besídka, nadělování vánočních dárků.</p> <p>Karneval - výroba masek a škrabošek, zábavné odpoledne.</p> <p>Velikonoce – projektové dny.</p> <p>Pálení čarodějnic – výroba čarodějnice, zábavné odpoledne.</p> <p>Návštěva muzea, výstavy v místní galerii.</p>

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

4. Rozmanitost přírody

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Vycházky do lesa, pozorování změn podle ročních období.</p> <p>Péče o pokojové rostliny a minizahrádku na školní zahradě.</p> <p>Hrabání listí, sběr jablek v obecní zahradě.</p> <p>Ekologická výchova – třídění odpadu (pet láhve, papír a ostatní), šetření vodou.</p> <p>Četba, využití dětské literatury, sledování pohádek s přírodní tematikou.</p> <p>Krmaní zvěře a ptáčků v zimním období.</p> <p>Pozorování netopýra na školní zahradě.</p>	<p><u>Prohlubování znalostí o přírodě</u> -hry v přírodě (dramatické prožitkové hry – domečky pro skřítky, živly, turistické značky, orientační hry). -práce s encyklopedií, pozorování změn v přírodě a jejich proměn v různých obdobích (nebezpečí při bouřce, mlha, náledí).</p> <p><u>Poznávání živočichů a rostlin</u> Besedy – Proč někteří živočichové vymírají, Proč jsme v lese na návštěvě. Jak se starat a správně chovat ke zvířátkům.</p> <p><u>Estetická výchova</u> (hlína, modurit, odpadový materiál, kreslení v přírodě, výzdoba třídy přírodninami – listy, výrobky z plodů, malované kamínky, lesní zvěř).</p>	<p>Vycházka do chráněného území, Propadání, pískovcový lom, rybník HUMAN, hledání škeblí v rybníce Šístý.</p> <p>Sběr papíru a třídění odpadu – plast, baterie, recyklace materiálu.</p> <p>Učíme se – houby, ovoce a zeleninu, rostliny, stromy a keře, zvěř (samice, samec, mládě), stopy zvířat, ptáky. Soutěže, kvízy, sledování interaktivní tabule, pexeso.</p> <p>Četba – naučný dětský příběh s přírodními prvky.</p>

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5. Člověk a jeho zdraví

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Základní hygienické návyky – sebeobsluha, pořádek, stolování, šetření majetku, odstraňování hluku, větrání.</p>	<p><u>Zdravá výživa</u> - její výhoda, potravinová pyramida. Oblékání podle ročních období – otužování.</p>	<p>Celodenní výlet do přírody – šipkovaná.</p> <p>Atletická soutěž.</p>

<p>Odpočinek, relaxace, harmonie nervové soustavy.</p> <p>Tělovýchovné chvílky, pohybové hry, využití sportovního nářadí.</p> <p>Bezpečnost na silnicích – dobře viditelné oblečení.</p>	<p><u>První pomoc</u> -prevence úrazu, důležitá telefonní čísla, ošetření drobných poranění. Blízkost lesa – klíšťata, požáry. Besedy o zdravém životním stylu – sociálně patologické jevy (kouření, alkohol, drogy), zdravá rodina – civilizační choroby.</p> <p><u>Sebevzdělání a komunikace</u> Využití časopisu, doplňovačky, křížovky, didaktické hry, rozvíjení slovní zásoby, příprava na vyučování, vyprávění, pamětní učení básniček, jazykolamy, smyslové hry, rébusy.</p> <p><u>Esteticko-výchovná činnost</u> -rozvoj jemné motoriky, papírové manekýny, textilní koláže, bezpečnost při práci a čistota práce.</p>	<p>Soutěž se zdravotní tematikou, výroba kufříku první pomoci.</p> <p>Vycházka za léčivkami do blízkého okolí.</p> <p>Bruslení a sáňkování.</p> <p>Jízda zručnosti.</p> <p>Četba – příběh (protílátky x viry a bakterie, jejich kresba).</p> <p>Návštěva knihovny.</p> <p>Vědomostní soutěže, procvičování paměti.</p> <p>Doplňování a procvičování učiva – spolupráce s učitelem.</p> <p>Kreativní činnosti.</p> <p>Tanec s hudbou.</p>
--	---	--

3. Podmínky přijímání, průběhu a ukončení zájmového vzdělávání

- Školní družina je určena pro žáky od 1. do 5. třídy (přednostně jsou přijímáni žáci mladšího ročníku. Žáci jsou do ŠD přijímáni na základě písemné přihlášky. O přijetí žáka rozhoduje ředitelka školy. Školní družina se naplňuje do maximálního počtu 50 žáků.
- Ve škole fungují zájmové kroužky, jejichž činnost se prolíná s činností ŠD a je na ně brán ohled při plánování činnosti ŠD.
- Zájmové vzdělávání je ukončeno koncem školního roku. V průběhu roku písemnou žádostí zákonného zástupce žáka, nebo na základě vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento

žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušuje vnitřní řád ŠD. Rozhodne o tom ředitelka školy a toto rozhodnutí musí projednat se zákonnými zástupci žáka, vyhotovit o něm písemný zápis a informovat o něm zřizovatele školy.

4. Cíle a kompetence

Vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy § 2, odst. 2 Školského zákona.

Naše cíle jsou:

- Kompenzovat u dětí jednostrannou zátěž během školního vyučování.
- Osvojení si takových názorů, schopností a dovedností, které umožní dětem dobře zvládnout současný i budoucí život.
- Správně motivovat děti nabízením zájmové činnosti, rozvíjet praktické dovednosti v různých činnostech, naučit děti vztahu k vlastnoručně vytvořenému výrobku.
- Využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací (uvědomění si citu k vytvořené věci).
- Vést děti ke schopnosti podle potřeby podřizovat se a chápat při tom vzájemné vztahy nadřízenosti a podřízenosti v kolektivu.
- Rozvíjet u dětí kamarádství, vést je ke komunikaci, rozvíjet jejich schopnost respektovat práci a úspěchy vlastních a druhých.
- Využívat poznatky, které děti získaly ve škole s vhodným způsobem na ně navázat ve výchovné činnosti.
- Využívat preventivního programu školy formou sociálních a komunikačních her (správné řešení konfliktních situací).
- Pěstovat základní pohybové dovednosti dětí a jejich schopnosti odpočinku, rekreace a zájmové činnosti.
- Pozorovat přírodu, vést děti k její ochraně, vysvětlovat neznámé a nepochopitelné pojmy.

5. Formy vzdělávání

- **pravidelná činnost:** vychází z týdenní skladby činnosti školní družiny, jsou to organizované aktivity, které tvoří náplň jednotlivých tematických okruhů našeho školního vzdělávacího programu.

- **průběžná činnost:** to jsou spontánní aktivity, klidové činnosti, relaxace, deskové a karetní hry, výtvarná činnost, didaktické hry, individuální činnosti, vycházky, ...
- **příležitostná činnost:** přesahuje rámec jednoho oddělení. Jedná se o společné aktivity a akce jako např. karneval, drakiáda, společné dílničky, výlety, soutěže, ...

6. Délka a časový plán zájmového vzdělávání

- Vzdělávací program v ŠD je určen pro žáky 1.stupně školy. Délka vzdělávání je dána věkovou kategorií žáků.
- Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno ve dnech školního vyučování.
- Vychovatelky ŠD zpracovávají na školní rok časový plán členěný na měsíce, viz měsíční plány ŠD. Tento časový plán je součástí plánu Základní školy na daný školní rok. Plán popisuje činnosti, které v daném měsíci ŠD organizuje a jsou v něm nabízeny činnosti a aktivity pro žáky různých věkových kategorií.

7. Ekonomické, materiální a personální podmínky

Ekonomické:

- Platba zákonných zástupců za pobyt žáka ve ŠD se řídí ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zákona č. 82/2015 Sb. v platném znění a vyhlášky č. 74/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 423/2020 Sb., o zájmovém vzdělávání.
- Výše uvedený vnitřní předpis také stanovuje podmínky pro možnost snížení nebo osvobození od úplaty za zájmové vzdělávání v ŠD.
- Poplatek za ŠD činí 150,- Kč měsíčně (od 1.1.2024 o výši poplatku za ŠD rozhoduje zřizovatel školy). Platba je vybírána u vedoucí školního stravování.
- Školský zákon č. 561/2004 Sb. se k 1. 1. 2024 změní:
výši úplaty za poskytování předškolního vzdělávání a zájmového vzdělávání ve školní družině a školním klubu bude určovat zřizovatel

Materiální:

- Prostory 1. oddělení ŠD tvoří 2 místnosti. Vybavení je přiměřené a je přizpůsobeno pro potřeby mimoškolních aktivit.

- Prostory 2. oddělení ŠD tvoří kmenová třída 2.a 3. ročníku. Dle potřeby jsou odklizeny lavice a prostor přizpůsoben hře dětí.
- Prostory ŠD jsou bezpečné.
- ŠD využívá tělocvičnu školy, školní hřiště a školní zahradu.

Personální:

- V ŠD pracuje ráno 1 vychovatelka, odpoledne 2 vychovatelky (splňují vzdělání pedagogického směru obor vychovatelství) a asistent pedagoga.
- Vychovatelky se každoročně podílí na přípravě školních akcí (besídky, karneval, soutěže, výlety, hody, spaní ve škole, lyžařský výcvik, vánoční a velikonoční dílny,....).
- Vychovatelky se zúčastňují akreditovaných kurzů, programů dalšího vzdělávání pedagogů a využívají samostudium k vlastnímu rozvoji pedagogické činnosti pro ŠD.
- V případě onemocnění učitele je vychovatelka schopna jej zastoupit ve vyučování.

8. Hygiena a bezpečnost v ŠD

Každé oddělení ŠD má kapacitu 25 dětí.

- Školní družina zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální.
- Každé oddělení využívá k odpočinkové činnosti pěnové puzzle a matraci a k pracovním činnostem, stolním hrám apod. stoly.
- Každé oddělení je vybaveno umyvadlem, osvětlením, PVC je pravidelně myté mokrou cestou, místnosti jsou pravidelně větrány.
- Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a společenských normách v ZŠ, ŠD, na školním hřišti, zahradě, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v přehledu výchovně vzdělávacích prací. V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti.
- Lékárnička pro první pomoc je umístěna ve stále přístupné sborovně školy, pro venkovní prostory je pořízena cestovní lékárnička.
- Vychovatelky spolupracují s rodiči a třídní učitelkou a bezprostředně reagují na výchovné a jiné problémy.
- Děti vykazující příznaky respiračního a střevního onemocnění nebudou přijaty do ŠD. Jestliže začnou vykazovat příznaky v průběhu pobytu v ŠD, budou umístěni do izolace a rodiče si neprodleně zajistí vyzvednutí žáka.

1. oddělení:

- Sociální zařízení je pro 1. oddělení ŠD v přízemí a prostorách ZŠ. Děti využívají 2 šatny. Obědvají ve školní jídelně, kde vychovatelka dbá na dostatečné stravovací návyky a vykonává dozor.
- 1. oddělení využívá vlastní prostory pro provoz ŠD.
- ŠD je provozována v čase od 11.45 - 16.10 h.
- Za provoz odpovídá vedoucí vychovatelka Lucie Sedláková.

2. oddělení:

- Sociální zařízení je pro 2. oddělení ŠD na chodbě v 1.patře. Děti využívají 2 šatny. Obědvají ve školní jídelně, kde vychovatelka dbá na dostatečné stravovací návyky a vykonává dozor.
- 2. oddělení využívá pro provoz ŠD prostory kmenové třídy 2. a 3. ročníku.
- ŠD je provozována v čase od 13.00 - 15.00 h.
- Za provoz odpovídá vychovatelka Jana Klímová.

9. Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami

- Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.
- Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou.
- Dle stupně a charakteru jejich handicapu bude umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a budou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.
- Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. V případě nutnosti spolupracujeme s odbornými pracovišti.
- Pro rozvoj talentovaných jedinců bude naše ŠD nabízet další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.